

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ МОДЕЛІ ВИСЛОВЛЕНЬ ПОГРОЗИ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

О.О. Пономаренко (Харків)

Статтю присвячено встановленню структурно-семантичних моделей висловлень, які реалізують мовленнєві акти погрози в сучасному англомовному діалогічному дискурсі. Погроза розглядається як гібридний МА, що є проміжною ланкою між директивом і комісивом. Він суміщає у собі риси двох іллокутивних типів, поєднуючи дві рівноправні інгерентні складові іллокутивної сили – спонукальну (вимогу адресата здійснити певну дію) і комісивну (зобов'язання мовця виконати певну дію у майбутньому проти інтересів адресата в разі невиконання вимоги) іллокуції. Директивна складова зумовлена перлокутивною ціллю мовця змусити адресата виконати певну дію, а комісивна – вираженням у пропозиції зобов'язанням мовця виконати дію, яка може призвести до несприятливих для адресата наслідків. У англомовному діалогічному дискурсі виокремлюються дев'ять груп структурно-семантичних моделей реалізації МА погрози: 1) директивний та комісивний компоненти виражено невербально; 2) директивний та комісивний компоненти виражено експліцитно; 3) директивний та комісивний компоненти виражено імпліцитно; 4) директивний компонент виражено експліцитно, а комісивний – імпліцитно; 5) директивний компонент виражено імпліцитно, а комісивний – експліцитно; 6) директивний компонент виражено експліцитно, а комісивний – невербально; 7) директивний компонент виражено імпліцитно, а комісивний – невербально; 8) директивний компонент виражено невербально, а комісивний – імпліцитно; 9) директивний компонент виражено невербально, а комісивний – експліцитно. Найчастотнішою є 3-тя група, яка передбачає імпліцитне вираження директивного та комісивного компонентів.

Ключові слова: гібридний мовленнєвий акт, директив, експліцитний, імпліцитний, комісив, погроза, структурно-семантична модель.

Пономаренко Е.А. Структурно-семантические модели высказываний угрозы в современном англоязычном диалогическом дискурсе. Статья посвящена установлению структурно-семантических моделей высказываний, которые реализуют речевые акты угрозы в современном английском диалогическом дискурсе. Угроза рассматривается как гибридный РА, который является промежуточным звеном между директивом и комиссивом. Он совмещает в себе черты двух иллокутивных типов, сочетая две равноправные ингерентные составляющие иллокутивной силы – побудительную (требование адресата осуществить определенное действие) и комиссивную (обязательства говорящего выполнить определенное действие в будущем не в интересах адресата в случае невыполнения требования) иллокуции. Директивная составляющая обусловлена перлокутивной целью говорящего заставить адресата выполнить определенное действие, а комиссивная – выраженным в пропозиции обязательством говорящего выполнить действие, которое может привести к неблагоприятным для адресата последствиям. В англоязычном диалогическом дискурсе выделяются девять групп структурно-семантических моделей реализации РА угрозы: 1) директивный и комиссивный компоненты выражены невербально; 2) директивный и комиссивный компоненты выражены эксплицитно; 3) директивный и комиссивный компоненты выражены имплицитно; 4) директивный компонент выражен эксплицитно, а комиссивный – имплицитно; 5) директивный компонент выражен имплицитно, а комиссивный – эксплицитно; 6) директивный компонент выражен эксплицитно, а комиссивный – невербально; 7) директивный компонент выражен имплицитно, а комиссивный – невербально; 8) директивный компонент выражен невербально, а комиссивный – имплицитно; 9) директивный компонент выражен невербально, а комиссивный – эксплицитно. Наиболее частотной является 3-я группа, которая предусматривает имплицитное выражение директивного и комиссивного компонентов.

Ключевые слова: гибридный речевой акт, директив, имплицитный, комиссив, структурно-семантическая модель, угроза, эксплицитный.

Ponomarenko O.O. Structural and semantic models of threat utterances in the modern English dialogical discourse. The article deals with the establishment of structural and semantic models of utterances that express threatening speech acts in the modern English dialogical discourse. The threat is considered as a hybrid speech act, which is an intermediate link between the directive and the commissive. It combines the features of two illocutionary types, combining two equal inherent components of the illocutionary force – directive (the requirement of the addressee to carry out a certain action) and commissive (obligation of the speaker to perform some act against the addressee's interests in the future in case of non-fulfillment of the requirement) illocutions. The directive component is predetermined by the perlocutionary purpose of the speaker to force the addressee to perform a certain act, and the commissive one is expressed in the proposition by the speaker's obligation to perform an act that may result in adverse consequences for the addressee. In the English dialogic discourse, nine groups of structural and semantic models of threatening speech acts expression are distinguished: 1) directive and commissive components are expressed non-verbally; 2) directive and commissive component are expressed explicitly; 3) directive and commissive components are expressed implicitly; 4) directive component is expressed explicitly, commissive component is expressed implicitly; 5) directive component is expressed implicitly, and commissive – explicitly; 6) directive component is expressed explicitly, and commissive – non-verbally; 7) directive component is expressed implicitly, and commissive – non-verbally; 8) directive component is expressed nonverbally, and commissive – implicitly; 9) directive component is expressed non-verbally, and the commissive one is expressed explicitly. The most frequent is the 3rd group, which implies the implicit expression of the directive and commissive components.

Key words: commissive, directive, explicit, hybrid speech act, implicit, structural and semantic model, threat.

1. Вступ

Поширення в мовознавстві дискурсивного підходу до аналізу мовних і мовленнєвих одиниць відкриває широкі можливості щодо встановлення засобів вираження різноманітних мовленнєвих дій, вивченням яких традиційно займається лінгвістична прагматика. Сьогодні вона переживає дискурсивний етап розвитку [2], що уможливило вивчення особливостей реалізації у дискурсі таких типів мовленнєвих актів (далі – МА), які дотепер перебували поза увагою лінгвістів. Це стосується і МА погрози, оскільки він є яскравим прикладом таких МА, які не можуть бути виражені перформативно [5; 6]. МА погрози залучається до іллокутивних класифікацій МА, зокрема розглядається як: 1) комісив [8; 10; 12]; 2) директив [9; 11]; 3) окремий іллокутивний клас менасив [4; 7]. Дискурсивний підхід зумовлює розгляд погрози як гібридного МА, під яким розуміють МА, який суміщає у собі риси двох іллокутивних типів, поєднуючи дві рівноправні інгерентні складові іллокутивної сили [3, с. 13] Погроза суміщає такі іллокутивні сили, як спонукальна (вимога адресату здійснити певну дію) і комісивна (забав'язання мовця виконати певну дію проти інтересів адресата у майбутньому в разі

невиконання вимоги). Директивна складова зумовлена перлокутивною ціллю мовця змусити адресата виконати певну дію, а комісивна – вираженим у пропозиції зобов'язанням мовця виконати дію, яка може призвести до несприятливих для адресата наслідків. Супутньою іллокутивною силою є емотивна складова, що проявляється факультативно (про це див. [1, с. 175]). У цьому зв'язку актуальним є питання мовного вираження МА погрози в англomовному діалогічному дискурсі.

Метою статті є встановлення основних структурно-семантичних моделей реалізації МА погрози у сучасному англomовному діалогічному дискурсі.

Об'єктом дослідження є МА погрози, реалізовані в сучасному англomовному діалогічному дискурсі, які вивчаються на предмет структурно-семантичних особливостей вираження англійською мовою.

Матеріалом слугували висловлення, за допомогою яких реалізуються МА погрози, отримані шляхом суцільної вибірки зі сценарію сучасного англomовного серіалу «Prison Break» (20th Century fox, Original film, 2005-2017, the USA) [13].

2. Структурно-семантичні моделі висловлень погрози в сучасному англійському діалогічному дискурсі

МА погрози не мають спеціалізованих мовних засобів, які були б закріплені в системі англійської мови для вираження цього комунікативного смислу, і, відповідно, при реалізації в мовленні МА погрози використовуються мовленнєві форми, які виступають конвенціональними засобами реалізації інших комунікативних дій.

На перший план виходить необхідність аналізу таких ситуацій, коли МА погрози виражається засобами, які конвенціонально використовуються для оформлення, перш за все, директивних та комісивних МА, які складають гібридну природу погрози. Погроза часто реалізується в мовленні за допомогою висловлень, які містять лексичні одиниці, характерні для попередження, застереження, обіцянки. Таку особливість можна пояснити неможливістю реалізації МА погрози за допомогою перформатива *I threaten*. Справді, у ситуації, коли мовець погрожує адресатові, важко уявити висловлення *Я тобі погрожую* (на будь-якій мові). Цей феномен З. Вендлер визначив як «ілокутивне самогубство» [5]. Суть його зводиться до того, що мовець у випадку певних мовленнєвих дій не може використовувати перформативні дієслова в стандартній перформативній позиції (перша особа однини теперішнього часу активного стану дійсного способу), одночасно і реалізуючи дію, і називаючи її. З точки зору З. Вендлера, в семантиці таких слів закладено «підричний фактор», який унеможлиблює успішну реалізацію «агресивної» комунікативної дії у випадку її експліцитного вираження, оскільки однією з умов успішності такої мовленнєвої дії буде нерозкриття мовцем свого комунікативного наміру [5, с. 241-247].

Гібридну сутність МА погрози відображає його реалізація у формі умовного речення структури *If ... (then)*, при цьому сполучники *if* та *then*, які маркують причинно-наслідкові відносини між вираженими пропозиціями, зазвичай опускаються – цей логічний зв'язок у подібних виразах імплікується. Наприклад:

Touch my brother again and I'll show you.

If you touch her, I'll kill you myself.

If you try to screw me over again, I'll kill you.

Як видно з наведених прикладів, у подібних висловленнях спостерігається зв'язок двох МА: директиву та комісиву, які утворюють гібридний МА погрози.

Експліцитна погроза як гібридний МА зазвичай має вираження у формі моделі, яка будується за пропозиційною схемою *If you do/don't do p, I will do/ will not do q*, де *p* – вимога адресата здійснити певну дію, а *q* – зобов'язання мовця виконати певну дію у майбутньому в разі невиконання вимоги. Одна частина таких висловлень співвідноситься з директивом, а інша – з комісивом, тобто мовець нанесе адресату збитків, якщо адресат не виконає певну дію. Визначальним фактором є бенефактивність дії, яка предикуються адресату, і якщо невиконання такої дії *q* нанесе адресату шкоди, то воно буде еквівалентним виконанню мовцем дії по нанесенню шкоди адресату. Розглянемо такий приклад:

Pope: I know you know something, Katie. And anything you know you have got to tell me. If you don't, you are gonna lose a lot more than your job. Withholding information makes you an accessory, and I will press that button if you don't start talking!

Katie: Sara...

Висловлення *I will press that button if you don't start talking!* має смисл *Start talking or I will press that button*, тобто структура умовного речення поєднує вираження директивного та комісивного компонентів МА погрози.

Для розуміння суті комунікативної дії погрози необхідно враховувати не тільки власне мовленнєві параметри висловлень зі значенням погрози, а й екстралінгвістичні фактори, що зумовлюють їх використання у мовленні. У сучасному англійському діалогічному дискурсі висловлення погрози реалізуються на ґрунті експліцитних та імпліцитних моделей, які можуть містити невербальні компоненти, або ж можуть бути виражені повністю невербально. Виокремлено такі групи релевантних структурно-семантичних моделей:

1) директивний та комісивний компоненти виражено невербально;

2) директивний та комісивний компоненти виражено експліцитно;

3) директивний та комісивний компоненти виражено імпліцитно;

4) директивний компонент виражено експліцитно, а комісивний – імпліцитно;

5) директивний компонент виражено імпліцитно, а комісивний – експліцитно;

6) директивний компонент виражено експліцитно, а комісивний – невербально;

7) директивний компонент виражено імпліцитно, а комісивний – невербально;

8) директивний компонент виражено невербально, а комісивний – імпліцитно;

9) директивний компонент виражено невербально, а комісивний – експліцитно.

Розглянемо особливості функціонування цих моделей у англomовному дискурсі:

1) Директивний та комісивний компоненти виражено невербально. Такі погрози не є частотними, займаючи лише 1,98 % від загальної кількості висловлень, наприклад:

Bellick: Help!

(Suddenly a hand clamps over his mouth. It's T-Bag and he's holding a blade close to Bellick's face.)

Bellick: Hel...

T-Bag: Shh!

(He puts the knife to Bellick's throat threateningly. They wait.)

Втікачі з в'язниці зв'язали охоронця Беліка та заклеїли йому рота клейкою стрічкою, але йому вдалося приспустити її та покликати на допомогу, що змусило втікачів повернутися та затулити Беліку рота рукою: *Suddenly a hand clamps over his mouth. (+> Shut up)*, що є проявом невербального директиву, який можна експлікувати як *Замовкни!*. Дія Тібега *He puts the knife to Bellick's throat threateningly (+> I'll cut your throat)* є реалізацією невербального комісиву як обіцянки перерізати ножем горло Беліку, якщо той не замовкне.

2) Директивний та комісивний компоненти виражено експліцитно. Імпліцитними МА вважаємо такі, інтендований смисл яких не збігається з вираженим та розуміється комунікантами із значень мовних одиниць та дискурсивного контексту [1, с. 60]. Ця група охоплює дві моделі експліцитного вираження погрози, де директивний компонент виражається дієсловом в імперативі, а комісивний – дієсловом

у формі майбутнього часу або за допомогою конструкції *to be going to do something*:

2a) Do p (or, and) I will do q. Модель ілюструє такий приклад:

Falzone: So...Fibonacci. How'd you find him?

Michael: I did my homework.

(Abruzzi sits down carefully. Falzone leans closer to Michael.)

Falzone: You get elliptical with me for one more second and I will cancel you. You understand me?

Abruzzi (warningly): Give it up, Fish.

Головному герою було поставлено питання, на яке він не відповів прямо, чим викликав обурення та погрозу співбесідника. Висловлення *You get elliptical with me for one more second and I will cancel you* містить директивну *Do p (get elliptical)* та комісивну *I will do q (I will cancel)* складові. Ця модель складає лише 7,03 % від загальної кількості прикладів.

2b) Do p (or, and) I'm gonna do q. Ще меншу кількість демонструє ця модель, лише 1,84%, наприклад:

Stolte: Just take the tray, or I'm gonna shove it in there and you can eat it off the ground.

Висловлення *I'm gonna shove* демонструє погрозу, яку мовець має на меті виконати у разі непокори, *p* виражено дієсловом в імперативі, а *q* – конструкцією зі значенням майбутнього часу.

3) Директивний та комісивний компоненти виражено імпліцитно. Ця група моделей є найчастотнішою у нашому масиві даних (32,42 %). Контексти, які стосуються цієї групи, можна інтерпретувати лише на основі відповідних знань про обставини спілкування мовця з адресатом. Розглянемо наступний приклад:

Abruzzi: I'm workin on it.

Falzone: Well you're not working on it fast enough. Apparently Fibonacci's coming up for air again. Next month a congressional hearing. Now if he testifies at that hearing, a lot of people are going down; including me. Now I've known you a long time. Our wives are friends; our kids go to the same Catholic school. It would be a shame if anything were to happen to your kids. (+> I can hurt your family)(Abruzzi looks extremely anxious) I know my kids would miss them.

Abruzzi: You don't need to do this.

Falzone: I do.

Abruzzi: I'll get this guy. We'll get Fibonacci.

До в'язня Абруцці прийшов його кримінальний товариш Фальцоне. З дискурсивного контексту відомо, що Фальцоне вимагає від Абруцці ліквідувати Фібоначчі, який збирається свідчити проти кримінального угруповання, до якого входить Фальцоне. Але прямого наказу в'язень Абруцці не отримує, йому лише повідомляється про майбутнє слухання у конгресі, що несе загрозу для усього кримінального угруповання. Обіцянки виконати якусь погрозу також немає. В'язню Абруцці лише повідомляють, що його родина перебуває під наглядом Фальцоне: *Our wives are friends; our kids go to the same Catholic school. It would be a shame if anything were to happen to your kids.* Це висловлення не несе прямого, експліцитного смислу ні про характер можливих негативних наслідків для адресата (заподіяти фізичну шкоду дружині та дітям Абруцці), ні про умову їх настання (відмову усунути Фібоначчі), а отже, імплікує погрозу, яка виводиться із значення лексичних одиниць та дискурсивного контексту як імплікатура.

4) Директивний компонент виражено експліцитно, а комісивний – імпліцитно. Ця група охоплює такі моделі:

4a) (If) Ag (don't) do p (14,7 %):

T-Bag: (Teasingly) I don't protect you them Rugheads gonna gobble you up like a plate of black eyed peas.

Michael: (Cutting him off) I said no.

T-Bag: (No more fun) You best move then, now!

(Michael calmly gets up and slowly walks off the bleachers)

Ув'язнений Тібег вказує головному герою Майклу проходити: *You best move then, now!*, на що той спокійно проявляє покору. З контексту зрозуміло, що Майкл зараз перебуває у невігідному стані нового в'язня і повинен терпіти зверхнє ставлення з боку інших ув'язнених, тому що у разі непокори до нього можуть застосовувати фізичне або психологічне насилля.

4b) Ag is going to do p (0,67%):

Daughter: (Pointing to Falzone) We're going to stay with Uncle Philly at the lake for a few weeks.

Falzone: Yeah, we're going to have a good time (+> I can hurt your family any time). (He laughs creepily and Abruzzi is now looking very nervous)

Your right John, maybe you're right. I do trust you. Now you're gonna take care of that thing (He has a big, fake smile on his face) aren't you?

Експліцитна частина директивного компоненту, на перший погляд, не несе загрози для адресата: *Now you're gonna take care of that thing (He has a big, fake smile on his face) aren't you?*, але виведення імпліцитного комісивного компоненту із контексту зумовлює виведення смислу про те, що у разі невиконання Абруцці завдання від Фальцоне діти Абруцці можуть постраждати, оскільки вони разом з Фальцоне їдуть на озеро на декілька тижнів.

4c) Let's do p (0,17%):

CO: Hey! I'm not going to ask you again. Let's break up this party ladies!

Охорона в'язниці намагається вгамувати ув'язнених закликком у формі експресивного директиву *Let's break up this party ladies!*, а комісивний компонент зрозумілий із контексту: якщо в'язні не підкорюються, то на них чекає покарання.

5) Директивний компонент виражено імпліцитно, а комісивний – експліцитно. Ця група демонструє чотири різновиди:

5a) Ag'm (not) doing p (1,5 %):

Link: Family trees being what they are, moms, da, brothers, sisters. Anything happens to my son or Sara, I'm not coming after you, Susan.

Висловлення *I'm not coming after you* є експліцитно вираженим комісивом. З контексту розуміємо, що головний герой Лінк попереджує кіллера С'юзен, що якщо щось станеться з його сім'єю, то мститися він буде не їй, а її родині.

5b) Ag do p (0,84%):

LJ: What the hell you doing? What's that for?

Susan: Your father tried to be a hero.

LJ: No, no. Hey, please, please. Please. Please, no, stop! Stop!

Susan: Once I cut the spinal cord and the sever nerve endings, you won't feel a thing.

LJ: No, no.

У цьому МА погрози директивний компонент виражено імпліцитно – С'юзен хоче, щоб Елджей надав інформацію про місце знаходження його батька, а комісив має експліцитне вираження *Once I cut the spinal cord and the sever nerve endings* – це обіцянка відтяти голову Елджею у разі непокори.

5c) Somebody is going to do p (4,52%):

Falzone (o/s): Good. I'll come out there this afternoon. And John, if I come all the way out there and this turns out to be a waste of my time(+> If you don't keep your promise), I'm gonna castrate you. I hope you understand that. Be well my friend.

Abruzzi: I love you too.

Директивна складова цього МА погрози закладена у контексті: мафіозі Фальцоне в останнє попереджує Абрुцці про те, що йому необхідно виконати свою обіцянку та вбити певну людину на прізвище Фібоначчі. Комісив втілюється експліцитно в обіцянці *I'm gonna castrate you*.

5d) I'll do p (2.01%):

Agent Kellerman: We need a favour (+> Work with us)

Man: I've been out of the life for years

Agent Kellerman: I know. Problem is, no ones gonna believe that if I take the heroin I have in my pocket and put it in the glove box of the reasonably priced minivan you got over there. I will cuff you. I will drag you out of here in front of everyone.

(Agent Kellerman eats some ice cream)

Man: What do you need?

Агент Келлерман намагається змусити особу, яка має кримінальне минуле, працювати у власних цілях. Задля цього він залякує чоловіка, що підкине йому героїн у машину, а потім сам його за це арештує й виведе в наручниках на очах у всіх: *I will cuff you. I will drag you out of here in front of everyone*. Експліцитний комісив дає зрозуміти, до яких несприятливих наслідків може призвести непокоря, тому чоловік одразу ставить запитання про те, що Келлерману від нього потрібно: *What do you need?*

б) Директивний компонент виражено експліцитно, а комісивний – невербально. Ця група демонструє дві моделі:

ба) (Don't) do p (16,91%):

(Looks around some more before suddenly Leticia bursts through another door, pointing a semi automatic at Veronica's head (+> I'll shoot you).)

Leticia: Don't you move a muscle.

У цьому МА погрози Летиція погрожує зброєю Вероніці, яка розуміє, що якщо вона виявить непокору, то Летиція може застрелити її. Директивний компонент виражено експліцитно: *Don't you move a muscle*, а комісивний компонент

виражено невербально: *pointing a semi automatic at Veronica's head (+> I'll shoot you)*

бб) Lets do p (0,17%):

(Sucre slams the connection line down. The man puts the phone down, pissed)

Man: We got a problem now man.

Sucre: (Getting into his face) Let's handle it then. (Man smiles, doesn't think it's worth the effort and leaves.) That's what I thought.

(He starts dialing a number. A phone rings)

У цьому МА погрози директивний компонент виражено експліцитно: *Let's handle it then*. Комісивний компонент розуміємо з невербальної поведінки Сукре – наближення до адресата та вимовляння директивного висловлення близько в обличчя, що є демонстрацією агресивної поведінки та наміру завдати адресату психологічної чи фізичної шкоди.

7а) Директивний компонент виражено імпліцитно, а комісивний – невербально. Ця група є доволі частотною – становить 15,24% від загальної кількості висловлень, наприклад:

Kellerman: LJ. We're not here to hurt you.

(LJ flips open the cell phone in his hand.)

Kellerman: Uh uh – 9, 1, 1...send. You really think you're gonna get to four buttons before I get to one?

(He opens his jacket to show LJ his gun.)

Kellerman: Come on.

Невербальне вираження комісивного компоненту стосується демонстрації зброї під верхнім одягом, що можна інтерпретувати як обіцянку застосувати її у разі непокори. Директивний компонент виражено імпліцитно. Коли Елджей помічає Келлермана, то намагається непомітно набрати на мобільному службу порятунку 911, а Келлерман, помітивши це, висміює його, що той не встигне набрати три цифри і виклик швидше, ніж він натисне на гачок зброї: *You really think you're gonna get to four buttons before I get to one?*

8) Директивний компонент виражено невербально, а комісивний – експліцитно.

9) Директивний компонент виражено невербально, а комісивний – імпліцитно

Що стосується груп 8) і 9), то хоча гіпотетично ці групи існують, у нашому масиві даних прикладів такої погрози не було виявлено.

3. Висновки

Аналіз фактичного матеріалу дозволяє зробити висновок, що в англomовному діалогічному дискурсі виокремлюються дев'ять груп структурно-семантичних моделей реалізації МА погрози. Найчастотнішою є 3-тя група, яка передбачає імпліцитне вираження директивного та комісивного компонентів.

До перспектив дослідження належить встановлення когнітивно-прагматичних характеристик директивних і комісивних компонентів гібридного МА погрози у англomовному діалогічному дискурсі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безугла Л.Р. Вербалізація імпліцитних смислів у німецькомовному діалогічному дискурсі : монографія. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2007. 332 с. 2. Безуглая Л. Динамика антропоцентризма в дискурсивной лингвопрагматике // *Stylistzka XXIII*, 2014. Opole : Uniwersytet Opolski. С. 87–100. 3. Буренко Т.М. Когнітивно-прагматичні характеристики мовленнєвого акту вибачення в англomовному дискурсі XVI–XXI століть: автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови”. Харків, 2008. 20 с. 4. Бут Н.А. Просодические характеристики ситуативно обусловленных иллокутивных актов группы «менасивов» (экспериментально-фонетическое исследование на материале современного немецкого языка) : автореф. дис. канд. филол. наук. Тамбов : ТГТУ, 2004. 14 с. 5. Вендлер З. Иллокутивное самоубийство // *Новое в зарубежной лингвистике*. Вып. 16. 1985. С. 241–247. 6. Козловський В.В. Формальна структура та інтерпретація деяких перформативних висловлювань (на матеріалі сучасної німецької мови) // *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 22. Частина 2. Київ : ВПЦ „Київський університет”, 2007. С. 178–182. 7. Почепцов Г.Г. Избранные труды по лингвистике. Харьков: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2009. 556 с. 8. Серль Дж.Р. Классификация иллокутивных актов // *Новое в зарубежной лингвистике*. М. : Прогресс, 1986. Вып. 17. С. 170–194. 9. Шелингер Т.Н. Нетрадиционно выделяемые коммуникативные единицы современного английского языка: автореф. дис. ... канд. филол. наук. Л. : ВАС, 1986. 16 с. 10. Austin J.L. *How to do things with words*. Oxford : Clarendon Press, 1962. 166 p. 11. Pérez Hernández L. *Illokution and Cognition: A Constructional Approach*.

Universidad de la Rioja : Servicio de Publicaciones, 2001. 366 p. 12. Wunderlich D. *Studien zur Sprechakttheorie*. Fr/ M. : Suhrkamp, 1976. 416 S.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

13. URL : <http://www.twiztv.com/scripts/prisonbreak> (дата звернення 15.04.2011).

REFERENCES

- Austin, J.L.(1962). *How to do things with words*. Oxford: Clarendon Press.
- Bezuhla, L.R. (2007). *Verbalizatsiya implitsytnykh smysliv u nimets'komovnomu dialohichnomu dyskursi [Verbalization of the implicit meanings in the german dialogical discourse]*. Kharkiv: KhNU im. V.N. Karazina Publ.
- Bezuhla, L.R. (2014). *Dinamika antropocentrizma v diskursivnoj lingvopragmatike [Dynamics of anthropocentrism in discursive linguistic pragmatics]*. *Stylistzka XXIII, 2014. – Opole : Uniwersytet Opolski, 87–100 (in Russia)*.
- Burenko, T.M. (2008). *Kohnityvno-prahmatychni kharakterystyky movlennyevoho aktu vybachennya v anhlomovnomu dyskursi XVI – XXI stolit'. Avtoref. diss. kand. filol. Nauk [Cognitive-pragmatic characteristics of the speech act of excuse in english discourse of XVI – XXI centuries – Thesis Cand. philol. sci. diss.]*. Kharkiv, 20 p. (in Ukrainian).
- But, N.A. (2004). *Prosodicheskie harakteristiki situativno obuslovlennyh illokutivnyh aktov grupy «menasivov» (jeksperemenetal'no-foneticheskoe issledovanie na materiale sovremennogo nemeckogo jazyka)*. *Avtoreferat diss. kand. filol. nauk. [Prosodic characteristics of situationally determined group of illocutionary "menasive" acts (experimental phonetic research on the material of the modern German) – Thesis cand. philol. sci. diss.]*. Tambov, 44 p. (in Russian).
- Kozlovsky, V.V. (2007). *Formal'na struktura ta interpretaciya deyaky`x performaty`vny`x vy`slovlyuvan` (na materiali suchasnoyi nimecz`koyi movy`)* [Formal structure and interpretation of some expressive utterances (on the material of modern German language)]. *Movni i konceptual`ni karty`ny` svitu. – Language and conceptual world images, 549, 178-182 (in Ukrainian)*.
- Pérez Hernández, L. (2001). *Illokution and Cognition: A Constructional Approach*. Rioja: Servicio de Publicaciones.

Pochepcov, G.G. (2009). *Izbrannye trudy po lingvistike [The selected works on linguistics]*. Kharkiv: KhNU im. V.N. Karazina Publ.

Serl', D.R. (1987). Klassifikacija illokutivnyh aktov. [Classification of the speech acts]. *Novoe v zarubezhnoj lingvistike – The new in the foreign linguistics*, 170–194. (in Russian).

Shelinger, T.N. (1986). *Netradicionno vydelyaemye kommunikativnye edinicy sovremennogo anglijskogo yazyka. Avtoref. diss. kand. filol. nauk* [Unconventionally allocated communicative units of

modern English language. Kand. philol. sci. diss. synopsis] Leningrad, 15p. (in Russian).

Tsohazidis, S.L. (1993). Scenes and frames for orders and threats. *Conceptualizations and mental processing in language*, 731–739.

Wendler, Z. (1985). Illokutivnoye samoubiystvo [Illocutionary suicide]. *Novoye v zarubezhnoy lingvistike. – New in foreign linguistics*, 16, 241–247 (in Russia).

Wunderlich, D. (1976). *Studien zur Sprechakttheorie*. Fr/ M.: Suhrkamp

Пономаренко Олена Олександрівна – аспірантка Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; e-mail: elena14.ponomarenko@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1661-2151>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=0Cc--2EAAAAJ&view_op=list_works&gmla=AJsN-F5y-8b6ZKomMTNJE51r3P6BdFJewrO8jhA2wB4LnFSRTVUPokIE3fV6FfjgNje6G5CBQzVgbnBWYmnIa54yhs8SYZcjEjL0Uw3pD8kW3TnnDrYlsc0